

ních a vojenských, kteří v době účinnosti zákona, dne 1. ledna 1923, byli v činné službě, což zřejmě vysvětluje z ustanovení §§ 1, 4, 8, 9 zákona, anebo po 31. prosinci 1922 do ní vstoupili (§ 7 a 12 zák.), kdežto těm státním zaměstnancům, kteří již před účinností zákona odešli na odpočinek, byly ponechány dosud platné mimořádné a nouzové výpomoci (§ 14 zák.) a jen při drahotných přídavcích bylo se i u nich řídití obdobou předpisu § 6 zákona (viz § 15 zák.). To vyplývá i z úvah na stránce 16. důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona (tisk čís. 3922 posl. sněm. 1922), že zaměstnanci, odešedší na odpočinek před 1. lednem 1923, mohli by býti v celkových požitcích na tom lépe než novopensisté, čemuž návrh zákona čelil lepší úpravou jednotných drahotných přídavků a přídavků na děti pro novopensisty a jich pozůstalé. V § 19 zákon výslovně nařizuje snížení služebních požitků a právních nároků zaměstnanců okresů, obcí a ostatních v něm vyjmenovaných veřejných korporací, fondů a ústavů, stanovených služebními řády neb usneseními těchto korporací, pokud přesahují míru služebních požitků a právních nároků státních zaměstnanců stejné skupiny, z tohoto zákona vyplývajících, t. j. pokud tímto zákonem dostalo se státním zaměstnancům té které kategorie nové požitkové úpravy v rámci tohoto zákona. Ježto však zákon nemá předpisů, upravujících odpočivné a zapotřebač požitky státních zaměstnanců, kteří před jeho účinností (před 1. lednem 1923) již odešli na odpočinek, nebyla žalovaná obec vůbec oprávněna použití předpisů § 19 zákona pro snížení odpočivných požitků žalobce, které získal zvláštními výhodami o započítání válečných let a připočítání let do výslužby na základě pravoplatných usnesení obecního zastupitelstva, kteréžto výhody byly mu i doručenými dekrety zajištěny a zůstaly mu zachovány, ať byl v obecní službě jen smluvním anebo trvale ustanoveným zřízencem (srv. § 25 (2) zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 z roku 1920) a netřeba se proto ani zabývatí dovolacími vývody o právní povaze žalobcovy služby. Žalovaná obec dovolává se tudíž neprávem ustanovení § 19 zákona čís. 394/1922 pro snížení těchto nároků žalobcových při stanovení jeho penzijní základny, nehledíc ani k tomu, že zákon tento neupravuje ani nároky státních zaměstnanců na započítání válečných let do služební doby, anebo připočítání let do výslužby a nešlo by ani v tomto směru o nároky, vyplývající z tohoto zákona, jež právě § 19 zák. předpokládá (srv. sb. n. s. čís. 7451.)

Čís. 8765.

Nároky úředníků a sluhů městské obce Jihlavske a jejich pozůstalých jest posuzovati podle předpisů platných v té které době pro státní zaměstnance.

Předpis § 6 (4) zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., vztahuje se jen na případ, kde zaměstnanec měl nárok na více drahotných přídavků ve službě státní, nikoliv však na drahotní přídavky

od více právních podmětů. V případě, že obec přijala předpisy tohoto zákona za platné pro své zaměstnance, může se dovolávat ustanovení § 6 (4) zákona jen tehdy, činí-li zaměstnanec nárok na dva nebo více drahotních přídavků proti obci.

Předpis § 17 (2) zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. týká se jen snížení státního odpočivného přídavku. Opatření podle § 17 zákona jest vyhrazeno státní správě (nikoliv i samosprávné korporaci), i když šlo o osoby, jsoucí též v požitkovém poměru k veřejnoprávním korporacím, vyjmenovaným v § 28 zák.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Rv II 164/28.)

Žalobkyně, vdova po městském strážníku, domáhala se na žalované městské obci Jihlavské zaplacení 19.509 Kč, tvrdíc, že má jako vdova po strážníku města Jihlavy nárok na drahotní přídavky, a to jako vdova se čtyřmi dětmi a to za dobu od 1. ledna 1923 do 31. srpna 1923 a ve výši 4.632 Kč obmezené na 4.584 Kč. Od 1. září 1923 prý jí přináleží jako vdově se třemi dětmi drahotní přídavek 7.808 Kč obmezený na 5.025 Kč. Dále požaduje drahotní přídavky pro sebe za dobu od 1. ledna 1925 do 30. června 1927 ve výši 4.800 Kč, na své dítky a to na Annu od 1. ledna 1925 do 30. června 1926 1.100 Kč, na Herminu za dobu od 1. ledna 1925 do 31. srpna 1926 1.500 Kč a na Terezii do 30. června 1927 2.500 Kč, tedy celkem 19.509 Kč. Tyto drahotní přídavky jí nebyly žalovanou obcí placeny s poukazem k tomu, že prý má jako dělnice v tabákové továrně v Jihlavě nárok na drahotní přídavky 7.898 Kč 60 h a že jí podle § 6 (4) zák. 394/22 sb. z. a n. přísluší drahotní přídavky jen jednou a to drahotní přídavek větší. Žalobkyně tvrdí, že toto zákonné ustanovení se vztahuje jen na takové případy, kde by zaměstnanec státní od státu samého pobíral dvojí drahotní přídavek. Ostatně poukazuje žalobkyně k ustanovení § 17 poslední odstavce zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n., podle kterého snížením státních odpočivných nebo zaopatřovacích požitků nesmí úhrn všech požitků neztenčených a zkrácených klesnouti pod 12.000 Kč, což strana žalovaná neuznává, tvrdíc, že toto ustanovení se na zaměstnance obce nevztahuje. Žalobkyně dostává nyní jen jednotný drahotní přídavek pro svobodné 2.400 Kč od tabákové továrny, od města Jihlavy nic. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nároky žalobkyně lze rozdělit na dvě části, prvou část spadající do doby působnosti zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. t. j. od 1. ledna 1923 do 31. prosince 1924, druhou část spadající do doby po 31. prosinci 1924 (1. lednu 1925), poněvadž zákon ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. nabyl podle § 30 účinnosti dnem 1. ledna 1925. Oba dva zákony se vztahují na sporný případ. Prvý zákon čís. 394 z roku 1922 a prováděcí nařízení k němu ze dne 15. února 1923, čís. 34 sb. z. a n. upravuje v § 6 (4) výši drahotního přídavku v případech, kde oprávně-

něná osoba zakládá své nároky na dva nebo více drahotních přídavků z různých titulů státní služby, tedy více nároků proti státu, t. j. proti témuž právnímu podmětu, poněvadž zákon o jiných drahotních přídavcích vůbec nemluví. Právem poukazuje žalobkyně na rozhodnutí nejvyššího správního soudu čís. 3049 a 5045 sb. n. správ. soudu, jež zásadně vyslovují totéž. Žalobkyně uplatňuje proti státu (tabákové režii) jen jeden nárok na drahotní přídavek z jediného titulu státní služby, t. j. jako dělnice tabákové továrny, a jest pro stát nerozhodným, zda si činí nárok na drahotní příspěvek i proti jinému právnímu podmětu, než proti státu. Nárok na jediný drahotní příspěvek proti státu jí tedy bezpodmínečně přísluší a právem jí ho tabáková továrna přiznává jako jednotný drahotní přídavek pro svobodné podle čl. V. (5) provoz. nař. čís. 34/1923 sb. z. a n. Zákon 394/22 a prováděcí nařízení platí i pro vyměření drahotních požitků zaměstnanců města Jihlavy, poněvadž městský statut (zákon ze dne 24. listopadu 1874, čís. 64 z. zák.) tak v § 117 nařizuje a podobně ustanovuje i služební pragmatika města Jihlavy v §§ 61 a 115 a 4 písm. f). Žalobkyně to ostatně v odvolacím sdělení sama připouští, pravíc, že podle oněch ustanovení měla býti upravena jen výše služebních požitků státních zaměstnanců. Tím jest vyslovena zásada, že veškeré předpisy o požitcích státních zaměstnanců platí i pro stanovení výše požitků obecních zaměstnanců; mezi požitky jako nejširší pojem musí býti tudíž počítány i drahotní přídavky a nelze některé předpisy o státních zaměstnancích vylučovati, jiné nikoliv. Je-li tomu tak, nutno zákon 394/22 vykládati pro obec týmž způsobem jako pro stát, t. j. ustanovení § 6 (4) zákona přichází k platnosti proti obci jen tehdy, činí-li si oprávněná osoba nárok na více drahotních přídavků z titulu obecní služby, tedy proti obci, proti témuž právnímu podmětu. Drahotní přídavek, jež vyplácí žalobkyni stát, jest pro žalovanou obec bez významu a musí i ona vypláceti žalobkyni drahotní přídavek, ať od státu drahotní přídavek pobírá nebo ne a je proto nerozhodným, který z drahotních přídavků jest větší. Pro druhé období od 1. ledna 1925 přichází k platnosti i zákon čís. 286/24. Tento zákon se týká ovšem i nestátních požitků veřejných, poněvadž v § 17 (2), § 20 (2) a § 21 se o nich pojednává a v § 28 se výslovně mluví i o zaměstnancích obce. V tomtéž § byly obce zmocněny, by provedly úsporná opatření ohledně svých zaměstnanců. Obec město Jihlava neučinila takového zvláštního opatření. Statut a služební pragmatiku nelze pokládati za takové zvláštní opatření, jelikož nebyly vydány na základě tohoto zmocnění a jelikož zákon 286/1924 pojednává i o státních i o obecních zaměstnancích. Tímto zákonem nebyl sice derogován zákon čís. 394/22, poněvadž pojednává jen o dvou neb i více nárocích z titulů státní služby, kdežto zákon čís. 286/24 upravuje výši celkových požitků plynoucích jak z titulu státní služby tak z titulu nestátní veřejné služby a rozeznává (§ 17): 1. stálé aktivní požitky, mezi něž počítá podle § 24 služné, denní plat, přídavek, jednotný drahotní přídavek, přídavky na děti a osobní přídavky; 2. odpočivné a zaopatřovací požitky, pod nimiž v § 21 rozumí se požitky, které náležejí podle příslušných pensijních, zaopatřovacích

předpisů nebo smluv, po případě podle rozhodnutí neb usnesení oprávněných činitelů státním nebo nestátním veřejným zaměstnancům a jich vdovám; 3. státní požitky aktivní, odpočivné a zaopatřovací [§ 20 (1)]; 4. nestátní požitky aktivní, odpočivné a zaopatřovací [§ 20 (2)]. Žalobkyně má proti obci městu Jihlavě jako vdova po obecním strážníku nárok na nestátní zaopatřovací požitky uvedené pod 2 a 4 a proti státu jako dělnice státní odpočivné požitky uvedené pod 2 a 3. Střetnuly-li se v její osobě nároky na státní odpočivné s nárokem na nestátní veřejný zaopatřovací požitek nastal případ § 17 (2) čís. 2, podle něhož se snižuje výplata státního odpočivného požitku na polovici a, je-li státní odpočivný požitek vyšší, o polovici nižšího požitku. Toto střetnutí se má tudíž vliv jen na státní požitky žalobkyně, nikoliv na její zaopatřovací požitky proti obci městu Jihlavě, jež neučinila zvláštního opatření podle § 28. Jest proto i žalovaná obec Jihlavská povinna platiti žalobkyni neztenčené zaopatřovací požitky, které jí podle předpisů patří, bez ohledu na to, jaké požitky jí vyplácí stát.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud dolíčil z předpisů § 117 statutu města Jihlavy a z §§ 61 a 155 služ. pragmatiky správně i v souhlasu s tvrzením žalované obce, že neměla zvláštních ustanovení, upravujících odpočivné a zaopatřovací požitky městských zaměstnanců, nýbrž že se svými oprávněnými zástupci platně usnesla, by pro její zaměstnance platily stejné předpisy jako pro státní úředníky a sluhy správních úřadů (§ 117 statutu) a že i nároky úředníků a sluhů a jejich pozůstalých jest posuzovati podle předpisů platných v té které době pro státní zaměstnance. Jest proto i nároky žalobkyně posuzovati obdobně podle předpisů platných pro státní zaměstnance, ana žalobkyně jest nesporně vdovou po členu stráže bezpečnosti žalované obce. Napadený rozsudek správně rozlišuje, že až do 31. prosince 1924 jest právní nárok žalobkyně posuzovati podle zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. a od 1. ledna 1925 podle zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. Stanovil-li § 6 zákona čís. 394/1922 v odstavci (4) pro obor státních zaměstnanců, že při hromadění drahotních přídavků přísluší zaměstnanci nárok pouze na jeden drahotní přídavek, a to vyšší, platil předpis tento nepochybně jen pro služební poměr zaměstnance ke státu a jen s tohoto hlediska bylo hromadění drahotních přídavků řešeno, totiž za předpokladu, že by státní zaměstnanec měl nárok na více drahotních přídavků ve službě státní, ježto jinaký poměr zaměstnanců než ke státu, zákonem čís. 394/1922 nebyl upraven. Přijala-li tedy žalovaná obec i předpisy tohoto zákona za platné pro své zaměstnance, mohla by se ustanovení odst. (4) § 6 zákona čís. 394/1922 dovolávati jen, kdyby žalobkyně činila nároky na dva nebo více drahotních přídavků proti obci. Takové nároky však žalobkyně neuplatňuje a souběh drahotních přídavků od různých právních podmětů zákon tento nevylučuje, neboť v něm odpírá stát jen sám

jako zaměstnavatel placení několika drahotních přídavků, tedy ze státní pokladny. Mylným jest proto názor dovolatelky, že za platnosti § 6 (4) zákona čís. 394/1922 nemohly u žalobkyně vedle sebe obstáti drahotní přídavek, placený státem z právního důvodu jejího zaměstnání v tabákové továrně, v podniku státním, a drahotní přídavek nestátní proti žalované obci z právního důvodu vdovství po zaměstnanci obecním, neboť předpisu tohoto nemůže žalovaná obec užíti pro sebe v širším rozsahu, než jak byl zákonem stanoven a shora vymezen, ana přijala předpisy tohoto zákona i pro své zaměstnance. Teprve v zákoně ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. byla v § 17 nově řešena otázka hromadění požitků na podkladu značně širším, než byl předpis § 6 (4) zákona čís. 394 z roku 1922 sb. z. a n. a bylo stanoveno v odstavci (2) § 17 zákona čís. 286/1924, že při souběhu nároku na státní odpočivné nebo zaopatřovací požitky — k nimž podle § 5 zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 287 sb. z. a n. patří i drahotní přídavky — s nárokem na nestátní veřejný odpočivný nebo zaopatřovací požitek, snižuje se toliko výplata státního odpočivného nebo zaopatřovacího požitku. Tento předpis zákona jest tudíž i pro žalovanou obec závazným a nemůže se jeho účinnosti vymknouti tvrzením, že jí přísluší stejné právo k jejím zřízencům jako státu v poměru k jeho zaměstnancům, an zákon čís. 286/1924 tuto otázku upravil i pro obce zvláštním předpisem, jemuž se žalovaná podrobiti musí, třebas předpis tento byl pro ni nepříznivým. Dovolání mylně doličuje, že prý tu nelze činiti rozdíl mezi posuzováním zaměstnance státního a obecního, když zákon je ve skutečnosti při hromadění drahotních přídavků od sebe rozlišuje. U žalobkyně jde — jak již vzpomenu — o hromadění dvou zaopatřovacích požitků, z nichž jeden, drahotní přídavek, má od státního podniku, jako bývalá dělnice v tabákové továrně (§ 20 (2) písm. c) a § 22 (1) zákona čís. 286/24) a druhý zaopatřovací požitek (drahotní přídavek a přídavek na děti) požaduje od žalované městské obce jako vdova po městském strážníku (§ 17 (2) čís. 2 a 3 cit. zák.), jehož výše byla v přípise městské účtárny v Jihlavě ze dne 14. listopadu 1927 vypočtena úhrnem na 19.509 Kč a jest nesporná. Žalovaná obec nebyla však vůbec oprávněna o své újmě řešiti otázku, zda a který drahotní přídavek žalobkyni náleží a zastaviti jí výplatu takového požitku podle § 17 zákona čís. 286/1924, poněvadž podle doslovu § 29 tohoto zákona šlo tu o hromadění zaopatřovacích požitků státních a nestátních (§ 20 (1) a (2) a § 22 zákona) a v takovém případě bylo opatření podle § 17 zákona a násl. vyhrazeno státní správě (nikoli samosprávné korporaci), i když šlo o osoby, jsoucí též v požitkovém poměru k veřejnoprávním korporacím vyjmenovaným v § 28 zákona.

Čís. 8766.

Pojišťovací smlouva.

Stanovily-li pojišťovací podmínky, že právní následky prodlení v placení premie jest posuzovati podle §§ 28 a 29 poj. zák. a první premie